

SPRENDIMAS
DĖL JURBARKO RAJONO SAVIVALDYBĖS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANO
PATVIRTINIMO

2010 m. balandžio 29 d. Nr.
Jurbarkas

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (Žin., 1994, Nr. 55–1049; 2008, Nr. 113–4290) 16 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo (Žin. 2006, Nr. 17–589) 13 straipsnio 3 dalimi ir Socialinių paslaugų planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 (Žin., 2006, Nr. 124–4705), Jurbarko rajono savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a:

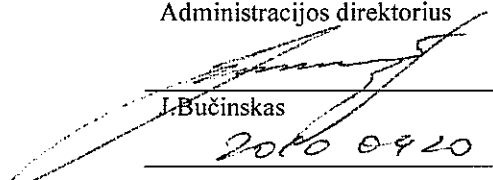
1. Patvirtinti Jurbarko rajono savivaldybės 2010 metų socialinių paslaugų planą (pridedama).
2. Paskelbti informaciją apie šį sprendimą laikraštyje „Šviesa“, o visą sprendimą – savivaldybės interneto tinklalapyje www.jurbarkas.lt.

Savivaldybės meras

Ričardas Juška

Vizos

Administracijos direktorius

I. Bučinskas

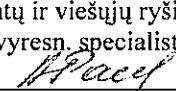
2010-04-20

Juridinio skyriaus vedėja

R. Vasiliauskienė

2010-04-20

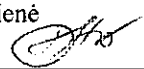
Dokumentų ir viešųjų ryšių
skyriaus vyresn. specialistė

A. Pauliukaitienė

2010-04-20

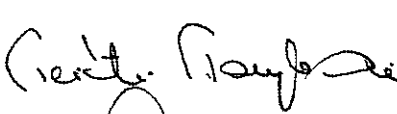
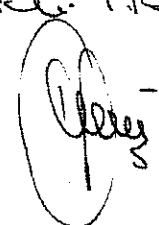
Vyr. specialistė, laikinai
einanti vedėjos pareigas

A. Vasarevičienė

2010-04-20

Rengėjas

Socialinės paramos skyriaus vedėja Angelė Zabalujeva
2010-04-19

 2010-04-20

PATVIRTINTA

Jurbarko rajono savivaldybės tarybos
2010 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr.

JURBARKO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2010 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS

I. ĮVADAS

1. Bendra informacija

Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas (Žin., 2006, Nr. 17 – 589) socialines paslaugas apibrėžia kaip *paslaugas, kuriomis suteikiama pagalba asmeniui (šeimai), dėl amžiaus, neigalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturinčiam, neįgijusiam arba praradusiam gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimais) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime.*

Socialinių paslaugų tikslas – *sudaryti sąlygas asmeniui (šeimai) ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį.*

Siekdama organizuoti ir teikti geros kokybės socialines paslaugas gyventojams, Jurbarko rajono savivaldybės administracija sistemingai ir kompleksiskai vertina gyventojų poreikius socialinėms paslaugoms, planuoja realias jų plėtros apimtis bei etapus, nustato savivaldybės socialinių paslaugų sistemos plėtros prioritetus. Tuo tikslu rengiamas socialinių paslaugų planas.

Jurbarko rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas parengtas vadovaujantis 2006 m. lapkričio 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1132 (Žin., 2006, Nr. 124-4705) „Dėl socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“ bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 (Žin., 2007, Nr. 131-5313) „Dėl socialinių paslaugų plano formos ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“. Pagrindinis savivaldybės socialinių paslaugų plano tikslas – nustatyti socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis ateinantiems metams pagal gyventojų poreikius.

Planas atitinka:

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2008 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. XI-52, tikslą „Įveikti socialinę atskirtį“, uždavinius „teikti piniginę paramą šeimoms derinant su socialinėmis paslaugomis, kad būtų užtikrinama motyvacija dirbti ir pačiai šeimai realizuoti savo socialinę paskirtį“ ir „plėsti bendruomenines paslaugas rizikos vaikams ir šeimoms kaip veiksmingą alternatyvą institucinei globai“.

2. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pagrindinį tikslą „Siekti efektyvios socialinės apsaugos bei užtikrinti socialiai pažeidžiamų gyventojų grupių socialinę integraciją“ bei prisideda prie Vyriausybės prioriteto „Kelti žmonių gerovę, stiprinti šeimą, mažinti skurdą ir socialinę atskirtį, didinti geros kokybės užimtumą, užtikrinti sveiką ir saugią gyvenamąją aplinką, siekti tolesnės kaimo ekonominės ir socialinės plėtros“ įgyvendinimo.

3. Jurbarko rajono strateginės plėtros plano 2006 – 2015 metams, patvirtinto Jurbarko rajono savivaldybės tarybos 2005 m. liepos 21 d. sprendimu T2-180, uždavinius:

1.3.4. „Išplėtoti socialines paslaugas teikiančių įstaigų tinklą, stiprinti jų materialinę bazę,“

1.3.5. „Padidinti socialinių paslaugų apimtis, išplėsti jų spektrą ir pagerinti kokybę,“

1.3.6. „Pagerinti socialinės atskirties grupių (asmenų) integravimosi į visuomenę sąlygas.“

Šis planas orientuotas į žmonių gerovę, šeimos stiprinimą bei socialinės atskirties mažinimą.

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai

Pagrindiniai socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai:

- gerinti pagalbą namų paslaugas seniems ir neįgaliesiems asmenims, siekiant kuo ilgiau išlaikyti šių asmenų savarankiškumą kasdieninėje veikloje;
- gerinti socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų teikimo kokybę socialinės rizikos šeimoms ir jose gyvenantiems vaikams, siekiant kuo geresnių rezultatų, kad būtų užtikrintas šių šeimų savarankiškumo ugdymas kasdieniniame gyvenime;
- vystyti dienos socialines paslaugas pagyvenusiems ir neįgaliesiems, ypač psichikos ir proto negalią turintiems asmenims, šeimoms ir jose gyvenantiems vaikams, siekiant išvengti socialinės atskirties;
- vystyti ilgalaikės priežiūros paslaugų teikimą pagyvenusiems ir neįgaliesiems, jų namuose bendradarbiauti su sveikatos priežiūros specialistais, siekiant išvengti socialinės atskirties;
- vystyti laikino apgyvendinimo paslaugas rajone asmenims, grįžusiems iš įkalinimo įstaigų bei atsidūrusiems kritinėje situacijoje, stengiantis išvengti socialinių problemų pasikartojimo;
- teikti visapusišką ir kvalifikuotą pagalbą moterims ir vaikams, nukentėjusiems nuo smurto;
- teikiant socialines paslaugas aktyviai bendradarbiauti su kitomis rajono institucijomis ir organizacijomis (darbo birža, Vaiko teisių apsaugos tarnyba, policija, mokyklomis, Psichikos sveikatos centru, visuomeninėmis organizacijomis ir kitomis įstaigomis, organizacijomis).

Siekiant įgyvendinti socialinių paslaugų planą, bus telkiamos socialines paslaugas teikiančių įstaigų, nevyriausybinių organizacijų, socialinio darbo specialistų pastangos. Jurbarko rajono savivaldybės administracija numato organizuoti kokybiškas socialines paslaugas, mažinti socialinę gyventojų atskirtį, skatinti nevyriausybinių organizacijų, teikiančių socialines paslaugas, veiklą, siekti savivaldybės institucijų, teikiančių socialines paslaugas, sveikatos įstaigų, privataus sektoriaus bendradarbiavimo ir teikiamų paslaugų kokybės. Socialinė pagalba turi būti aktyvi ir skatinti pačius asmenis, ypač socialinės rizikos asmenis ir šeimas, būti savarankiškais ir pilnaverčiais visuomenės nariais, o ne vien naudotis pasyvia pinigine parama.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų plano rengėjų ir rengiant planą dalyvavusiųjų vardai, pavardės	Darbovietė	Pareigų pavadinimas
1.	Angelė Zabalujeva	Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius	Vedėja
2.	Inga Kornikaitė	Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius	Vyr. specialistė
3.	Audronė Stoškienė	Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Finansų skyrius	Vedėja
4.	Danutė Dobilienė	Jurbarko rajono savivaldybės	Vyr. socialinė

		administracijos Socialinės paramos skyrius	darbuotoja
5.	Živilė Stulgaitytė	Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius	Socialinių išmokų specialistė

II. BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Savivaldybės socialinės ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

Jurbarko rajonas – mažiausios Lietuvoje Tauragės apskrities dalis. Jurbarko savivaldybės plotas –1509 kv. km. Jurbarko rajonas išsidėstęs pietvakarinėje Lietuvos dalyje, kurios pakraščiu apie 70 kilometrų vingiuoja didžiausia Lietuvos upė Nemunas. Dažnai šis regionas vadinamas Nemuno kraštu. Rytuose ribojasi su Kauno apskrities Kauno rajonu, šiaurės rytuose – su Kauno apskrities Raseinių rajonu, šiaurės vakaruose – su Tauragės rajonu, vakaruose – su Pagėgių savivaldybe, Nemuno upe turi bendrą sieną su Marijampolės apskrities Šakių rajonu ir pietvakarinėje dalyje – su Rusijos Federacijos Kaliningrado srities Krasnoznamensko rajonu. Savivaldybėje yra du miestai – Jurbarkas, Smalininkai, aštuoni miesteliai – Eržvilkas, Raudonė, Stakiai, Seredžius, Šimkaičiai, Vadžgirys, Veliuona, Viešvilė ir 389 kaimai. Jurbarko rajono savivaldybė suskirstyta į dvylika seniūnijų, kai kurios seniūnijos nutolusios nuo rajono centro 40-60 kilometrų.

Lietuvoje kaip ir kitose šalyse prasidėjusi ekonominė ir finansinė krizė, kuri neabejotinai pristabdė socialinės apsaugos plėtrą, gyventojų užimtumą ir padidino socialinę stratifikaciją. Šali ištikę ekonominiai sunkumai nulėmė įvairias socialines problemas, tokias kaip nedarbo augimas, priklausomybė nuo alkoholio, socialinė atskirtis, migracija į užsienį.

4.1 Gyventojų skaičius ir sudėtis

Bendras Jurbarko rajono gyventojų skaičius

Eil. Nr.	Rodiklis	2008-01-01	2009-01-01	2010-01-01	Pokytis, lyginant su praėjusiais metais 2008 m. 2009 m.
1	2	3	4	5	
1.	Gyventojų skaičius, iš jų:	35158	34725	34226	-433
1.1.	mieste	13907	13709	13571	-198
1.2.	kaime	21251	21016	20655	-386
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:				
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai	7557	7397	-	-160
2.2.	suaugę asmenys su negalia	2513	-	-	-
2.3.	Vaikai,	8151	7856	-	-295
2.4.	vaikai su negalia	193	-		
2.3.	tėvų globos netekę vaikai	126	123	115	-3

Jurbarko rajono gyventojai pagal lytį

	Iš viso	Vyrai	Moterys
2006 m. pradžioje	36062	17116	18946
2007 m. pradžioje	35622	16923	18699
2008 m. pradžioje	35158	16678	18480
2009 m. pradžioje	34730	16454	18276

Jurbarko rajono gyventojai pagal amžiaus grupes

		0-15	Darbingi	Pensininkai
2006 m. pradžioje	Vyrai	3630	10957	2529
	Moterys	3342	10320	5284
2007 m. pradžioje	Vyrai	3463	10946	2514
	Moterys	3199	10383	5117
2008 m. pradžioje	Vyrai	2992	10837	2849
	Moterys	2754	10644	5082
2009 m. pradžioje		6060	21730	7397

Natūrali gyventojų kaita Jurbarko rajone

Metai	2005	2006	2007	2008	2009
Gimė	306	306	302	322	343
Mirė	600	557	552	525	507
Natūrali kaita	-294	-251	-250	-203	-164

Socialinės rizikos šeimos Jurbarko rajone

Metai	2008-01-01	2009-01-01	2010-01-01	Pokytis, lyginant su praėjusiais metais 2008 m. 2009 m.
Socialinės rizikos šeimos	131	128	139	-3
Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose	325	307	347	-18
Šeimų, globojančių vaikus, skaičius	62	60	61	-2
Šeimose globojamų vaikų skaičius	85	82	82	-3

Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės pateikiamais duomenimis, gyventojų skaičius Jurbarko rajone nuolat mažėja. 2008 m. – 35158, 2009 m.- 34725, 2010 pradžioje – 34226. Tam įtakos turėjo ženkliai didesnis mirusiųjų asmenų skaičius, nei

gimusių, t.y. natūralios gyventojų kaitos rodiklis, kuris neabejotinai yra neigiamas ir 2009 m. siekė 164 gyventojus. Taip pat rajono gyventojų skaičius mažėja dėl gyventojų migracijos. Pagrindinė migracijos priežastis – darbo paieška.

Statistikos departamento duomenimis, 2009 m. Jurbarko rajono gyventojai pagal gyvenamąją vietovę pasiskirstė taip: 13709 gyveno mieste, 21016 – kaimiškose vietovėse. Jurbarko rajono savivaldybė priskiriama probleminėms teritorijoms. Jos miesto ir kaimo gyventojų pasiskirstymas visiškai skiriasi nuo Lietuvos. Pagal statistikos departamento duomenis, 2009 m. pradžioje Jurbarko rajono gyventojai pagal amžiaus grupes, didžioji dalis gyventojų buvo pagyvenę žmonės – 7397. Šalies gyventojų tokio amžiaus buvo 692,6 tūkst. arba 20,67 proc. visų gyventojų. Visuomenė sensta, pagyvenę žmonės Lietuvoje sudaro apie penktadalį (19 proc.) miesto ir ketvirtadalį (23 proc.) kaimo gyventojų. Prognozuojama, kad 2060 m. pradžioje du penktadalius (40,9 proc.) Lietuvos gyventojų sudarys pagyvenę žmonės (ES – 35,7 proc.). Beveik tris kartus padidės senyvo amžiaus (80 metų ir vyresnių) gyventojų skaičius. Tikėtina, kad 2060 m. pradžioje vienam pagyvenusiam asmeniui teks vienas darbingo amžiaus asmuo, šiuo metu – 3. Didelę įtaką socialinių paslaugų poreikio didėjimui turi pensinio amžiaus gyventojai, todėl itin didelis dėmesys turi būti skiriamas kaime, vienkiemiuose gyvenančių asmenų socialinių paslaugų plėtojimui ir socialinės atskirties prevencijai.

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygojantys veiksniai Socialinių paslaugų poreikis

Kaip ir kitų šalies savivaldybių, Jurbarko savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygoja panašūs veiksniai. Dažniausi jų šie:

Nedarbas. Nedarbas siejasi su asmens ir jo šeimos negebėjimu apsirūpinti pirmos būtinybės (maistu, drabužiais) ir kitomis prekėmis, apmokėti būsto, komunalines paslaugas, už vaikų ir, ar savo mokslą, pramogas, sveikatos draudimo nebuvimu. Dažniausiai šiai socialinei grupei reikalingos tarpininkavimo ir atstovavimo, maitinimo, aprūpinimo drabužiais ir kitos socialinės paslaugos.

Visuomenės senėjimas. Lietuvoje, kaip ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse, kasmet vis didesnę dalį sudaro pagyvenę, tai yra 60 metų ir vyresni žmonės. Žemas gimstamumo lygis ir jaunimo emigracija lemia spartų mūsų šalies gyventojų senėjimą. Todėl viena iš svarbiausių socialinių paslaugų gavėjų grupių - **senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos**. Dažniausiai senyvo amžiaus asmenims reikalingos pagalbos į namus, socialinės globos, transporto paslaugos ir techninės pagalbos priemonės (vežimėliai, lazdelės, vaikštynės ir kita).

Alkoholio, narkotinių, psichotropinių ir kitų medžiagų vartojimas bei psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta. Šie veiksniai lemia vaikų, suaugusių asmenų ir šeimų priskyrimą socialinės rizikos grupei. Socialinėmis paslaugomis (tokiomis kaip socialinių igūdžių ugdymas, tarpininkavimas ir kitomis) galima sumažinti neigiamas socialinių problemų pasekmes vaikams ir šeimoms.

Taigi didelė socialinių paslaugų gavėjų grupė – **socialinės rizikos šeimos ir jose augantys vaikai**. Socialinės rizikos šeima apibrėžiama kaip šeima, kurioje auga iki 18 metų vaikai ir bent vienas iš tėvų piktnaudžiauja alkoholiu, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, dėl socialinių igūdžių stokos nemoka ir negali tinkamai prižiūrėti savo vaikų, naudoja prieš juos psichologinę, fizinę ir seksualinę prievartą. Šeimose vyrauja šios problemos: ilgalaikis nedarbas, šeiminių santykių nestabilumas, naudojama psichologinė, fizinė prievarta tarp partnerių ir prieš vaikus. Socialinėmis paslaugomis ir socialinių darbuotojų intervencija siekiama sumažinti neigiamas socialinių problemų pasekmes vaikams ir šeimoms.

2009 m. socialinės rizikos šeimų rajone skaičius buvo 128, jose augo 307 vaikai. Seniūnijose socialinių igūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas socialinės rizikos šeimoms teikia

socialiniai darbuotojai darbui su socialinės rizikos šeimomis. Vienam socialiniam darbuotojui tenka apie 10 šeimų. Socialinės rizikos šeimų skaičius nežymiai sumažėjo lyginant su 2008 m., šiose šeimose iškilusias problemas spręsti sudėtinga dėl socialinių paslaugų infrastruktūros nepakankamumo. Rajone trūksta nestacionarių socialinių paslaugų įstaigų socialinės rizikos vaikams. Šiuo metu dienos centro paslaugas socialinės rizikos šeimoms bei juose augantiems vaikams teikia Lietuvos samariečių Jurbarko krašto bendrija, įkūrusi dienos centrą vaikams, kurį šiuo metu lanko 25 vaikai. Dienos centras patenkina tik dalies miesto socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų dienos globos paslaugų poreikį, o kaimiškose seniūnijose šios paslaugos nėra teikiamos, išskyrus Raudonės ir Šimkaičių seniūniją. VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centro Eržvilko socialinės globos filiale teikiamos įvairios paslaugos asmenims, patekusiems į krizinę situaciją.

Kita socialinių paslaugų gavėjų dalis – **socialinės rizikos asmenys**. Tai neturintys pastovaus būsto, piktnaudžiaujantys alkoholiu, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, įsitraukę į nusikalstamą veiklą, smurtaujantys ar patyrę smurtą asmenys, iš dalies arba visiškai netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimoms) gyvenimu bei dalyvauti visuomenės gyvenime. Šiems asmenims Jurbarko mieste teikiamos apnakvindinimo, maitinimo, higienos, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos, vienkartinė pinigine parama. Maitinimo paslaugas socialinės rizikos asmenims teikia Lietuvos samariečių Jurbarko krašto labdaros valgykla, Jurbarko socialinių paslaugų centras teikia asmens higienos, laikino apnakvindinimo ir kitas bendrąsias paslaugas. VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centro Eržvilko socialinės globos filiale socialinės rizikos asmenys apgyvendinami krizių centre.

Negalia. Jurbarko savivaldybėje gyvena 2513 suaugę asmenys ir 193 vaikai su negalia. Įgyvendinant neįgaliųjų socialinės integracijos tikslus, svarbu teikti socialines paslaugas **neįgaliesiems ir jų šeimoms**, užtikrinant lygias galimybes jiems dalyvauti visose visuomenės gyvenimo srityse. Neįgaliesiems teikiamos socialinės paslaugos bendruomenėje padeda jiems sėkmingiau integruotis į visuomenę. Neįgaliesiems reikalingos panašios socialinės paslaugos kaip ir senyvo amžiaus asmenims. Tai pagalbos į namus, socialinės globos, transporto, aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis, būsto pritaikymo neįgaliųjų poreikiams ir kitos paslaugos pagal poreikį.

Šioms asmenų grupėms socialinės globos paslaugos teikiamos Sėdžiaus senelių globos namuose, VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centre, VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centro Eržvilko socialinės globos filiale, VšĮ Jurbarko sutrikusio intelekto jaunuolių darbo centre, VšĮ Jurbarko ligoninės Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriaus globos lovoje. Asmeniui su sunkia negalia teikiant socialinę globą savivaldybė skiria 7,2 MGL dydžio tikslinę dotaciją. Socialinės priežiūros paslaugas namuose bei bendrąsias paslaugas šioms asmenų grupėms teikia VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centras. Tam tikras bendrąsias paslaugas teikia rajone veikiančios neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijų: Neįgaliųjų draugija, Aklujų sąjunga, Kurčiųjų organizacija, LSPŽGB Jurbarko skyrius, Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Jurbarko Viltis“, Parkinsono draugija, diabeto klubas „Nemunas“, žmonių su judėjimo negalia klubas „Svaja“, VšĮ Veliuonos bendruomenės ir neįgaliųjų centras „Nugalėk save“.

Socialinių paslaugų poreikiui ir tinklo plėtojimui turi įtakos politiniai veiksniai ir jų pokyčiai, lemiantys socialinės apsaugos politiką Lietuvoje.

Ekonominiai sunkumai šalyje nulemia įvairias socialines problemas: priklausomybę nuo alkoholio, narkotinių medžiagų, nedarbą ir t.t. Svarbiausi uždaviniai ir toliau išlieka skurdo ir socialinės atskirties mažinimas.

Šio plano 4.1. dalyje pateikti Jurbarko rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus ir sudėties duomenys rodo, kad 60,3 proc. rajono gyventojų gyvena kaime, o 39,7 proc. – mieste. Iš jų pensinio amžiaus asmenys sudaro apie 21,3 proc. gyventojų. Vaikai, gyvenantys socialinės rizikos šeimose, sudaro apie 1 proc. rajono gyventojų. Taigi, senyvo amžiaus asmenys ir asmenys

su negalia bei jų šeimos, socialinės rizikos šeimos ir juose augantys vaikai, socialinės rizikos suaugę asmenys yra pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai Jurbarko rajone.

Socialinės paramos skyrius bendradarbiauja su Vaiko teisių apsaugos skyriumi, Švietimo skyriumi, Darbo birža, Jurbarko policijos komisariato Migracijos poskyriu, Policijos komisariatu, Kalėjinų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Kauno regiono Jurbarko rajono pataisos inspekcija, Pirminės sveikatos priežiūros centru, VšĮ Jurbarko ligonine, neigaliųjų nevyriausybėmis organizacijomis, mokyklomis.

Bendradarbiavimas tarp institucijų vyksta tik informacijos pasidalinimo, apsikeitimo principu. Tai iš esmės nėra veiksminga pagalba sprendžiant socialines problemas, kadangi partneriai nesuinteresuoti ieškoti papildomų žmogiškųjų resursų ar priimti įsipareigojimus, susijusius su socialinių problemų sprendimu, todėl, kad tai nėra jų pagrindinė veikla.

Didelę pagalbą teikiant socialines paslaugas galėtų suteikti nevyriausybinių organizacijos, tačiau jų veiklai trūksta tinkamo veiklos koordinavimo, informavimo, finansavimo, savanoriškos veiklos skatinimo ir pan.

Nuo 2008 m. balandžio 14 d. pradėta teikti nauja socialinė paslauga, dienos socialinė globa – tai visuma socialinių paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė pagalba namuose dienos metu, skatinant asmens savarankiškumą, sudarant sąlygas asmeniui kuo ilgiau visavertiškai gyventi namuose, stiprinant asmens gebėjimą palaikyti socialinius ryšius su bendruomene, padedant įveikti negalią, ligą, socialinę atskirtį bei užkertant kelią naujų socialinių problemų atsiradimui. Jurbarko rajone ir mieste dienos socialinė globa namuose teikiama suaugusio amžiaus asmenims su negalia bei senyvo amžiaus asmenims. Šios paslaugos poreikis auga, 2008 m. ši paslauga buvo teikiama 19 asmenų, o 2009 m. – 27 asmenims.

4.3. Kiti rodikliai.

Gyventojų migracija Jurbarko rajone

Migracija – tai žmonių judėjimas vienoje valstybėje ar kertant jos sienas. Migracija gali būti vidinė ir tarptautinė, ilgalaikė ir trumpalaikė, savanoriška ir priverstinė, legali ir nelegali, šeimos susijungimo, darbo, teisėtos veiklos, išsilavinimo ar kitokiu pagrindu, norint pakeisti politinę, socialinę, ekonominę, kultūrinę ar kitokią aplinką. Tačiau migruojantys asmenys nėra dominuojantys socialinių paslaugų gavėjai, todėl paslaugų planavimui jų judėjimas didelės reikšmės neturi. Statistikos departamento duomenimis 2009 m. į Jurbarką atvyko iš kitur – 515 asmenų (vidinės ir tarptautinės migracijos duomenimis), o išvyko – 855 asmenys (vidinės ir tarptautinės migracijos duomenimis). 2008 m. duomenimis į Jurbarką atvyko iš kitur – 529 asmenys (iš jų 52 asmenys atvyko iš užsienio šalių), išvyko – 790 asmenų (iš jų 114 asmenų išvyko į užsienį).

Bedarbių skaičius Jurbarko rajone

Jurbarko rajono teritorijoje gyvena 34,2 tūkst. gyventojų, iš jų – 21 730 darbingo amžiaus asmenys. Per 2009 m. Jurbarko rajone buvo registruota 3941 ieškančių darbo asmenų, iš jų 3674 bedarbiai. Mieste gyveno 52,3 proc. ieškančių darbo asmenų, likusieji 1878 gyv. 47,7 proc. – kaimo gyventojai. Ieškančių darbo asmenų procentas nuo darbingo amžiaus gyventojų siekė 18,1 proc. Didžiausias nedarbas Skirsnemunės sen. (19,3 proc.), Jurbarko m. sen. (17,3 proc.) bei Viešvilės sen. (16,8 proc.).

Įregistruota per metus

Grupės	Per 2007 m.	Per 2008 m.	Per 2009 m.	Pokyčiai 2009m. lygin. su 2008 m.
Ieškančių darbo	2768	2762	3941	+1179
Bedarbių	2604	2596	3674	+1078
Iš jų:				
<i>Moterys</i>	1343	1218	1521	+303
<i>Kaimo bedarbiai</i>	1298	1276	1878	+602
<i>Nekvalifikuoti</i>	1048	926	1338	+412
<i>Jaunimas</i>	449	477	713	+236
<i>Neįgalieji</i>	229	194	223	+29
<i>50+</i>	668	618	855	+237

Per 2009 metus Jurbarko darbo biržos aptarnaujamoje teritorijoje darbo jėgos pasiūla žymiai padidėjo. Palyginus su 2008 metais, besiregistruojančių bedarbių skaičius 2009 metais padidėjo, užregistruota 1078 bedarbiais daugiau. Iš viso per 2009 m. Jurbarko darbo biržoje įregistruoti 3674 bedarbiai. Vidutiniškai per mėnesį įregistruota 306 bedarbių, t.y. 89 bedarbiais daugiau nei per vidutinį 2008 m. mėnesį.

Didžioji dalis, net 51,1 proc. registruotų darbo biržoje bedarbių gyveno kaimiškose vietovėse. Taip pat didelę dalį bedarbių sudarė moterys – 41,4 proc. 36,4 proc. įregistruotų bedarbių sudarė asmenys, negalintys konkuruoti darbo rinkoje. Beveik 28 proc. sudaro ilgalaikiai bedarbiai. Tarp jų 23,3 proc. – vyresnių kaip 50 metų bedarbių. Žymiai padaugėjo į darbo biržą besikreipiančio jaunimo (19,4 proc.).

Pagal ieškančių darbo struktūrinę analizę nustatyta, kad į darbo biržą kreipėsi labiausiai socialiai pažeidžiami ir konkuruoti darbo rinkoje nesugebantys asmenys: moterys, gyvenantys kaime, nekvalifikuoti, po ilgos darbo pertraukos besikreipiantys vyresnio amžiaus asmenys. Šiems asmenims sunkiausia integruotis į darbo rinką ir jiems Darbo biržos paslaugos išlieka labai svarbios.

5. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros savivaldybėje analizė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes ¹	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas ²	Vietų (gavėjų ³) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų savivaldybės
1.	Socialinės globos namai	Seredžiaus senelių globos namai	Jurbarko rajono savivaldybė	32	32

¹ Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge (Žin., 2006, Nr. 43-1570) numatytus socialinių paslaugų įstaigų tipus.

² Apskritis, savivaldybės, nevyriausybinės organizacijos, privačios ir kt.

³ Maksimalus lankytojų skaičius per dieną.

		VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centro Eržvilko socialinės globos filialas	Ilgalaikė socialinė globa	Jurbarko rajono savivaldybė	10	10
			Trumpalaikė socialinė globa		5	5
		Viešvilės vaikų globos namai		Tauragės apskritis	15	15
		VšĮ Jurbarko rajono sutrikusio intelekto jaunuolių darbo centras		Jurbarko rajono savivaldybė	12	12
2.	Šeimynos			-	0	0
3.	Laikino gyvenimo namai	Jurbarko nakvynės kambarys		VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centras	2	2
4.	Dienos socialinės globos centrai	VšĮ Jurbarko rajono sutrikusio intelekto jaunuolių darbo centras		Jurbarko rajono savivaldybė	17	17
		Lietuvos samariečių Jurbarko krašto bendrijos Vaikų dienos centras		NVO	25	0
		Veliuonos bendruomenės ir neįgaliųjų dienos centras „Nugalėk save“		NVO	330	0
		Jurbarko rajono neįgaliųjų dienos centras		NVO		0
		Jurbarko vaikų 1/d. „Ažuoliukas“ (vaikams, turintiems kompleksinę negalią)		Jurbarko rajono savivaldybė	21	21
		Vadžgirio vaikų dienos užimtumo centras		NVO	20	0
		Raudonės vaikų dienos užimtumo centras		NVO	20	0
5.	Socialinių paslaugų centras	VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centras		Jurbarko rajono savivaldybė	146	146
6.	Stacionarios slaugos paslaugos	VšĮ Jurbarko ligoninės Palaikomojo gydymo ir slaugos skyrius, globos lovos		Jurbarko rajono savivaldybė	2	2

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje (seniūnijose) pakankamumo lygis

Jurbarko rajone veikia 5 pagrindinės socialines paslaugas teikiančios įstaigos:

1. VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centras (Jurbarko mieste).

2. VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centro Eržvilko socialinės globos filialas (Eržvilko miestelyje).

3. VšĮ Jurbarko rajono sutrikusio intelekto jaunuolių darbo centras (Jurbarko mieste)

4. Seredžiaus senelių globos namai (Seredžiaus miestelyje).

5. VšĮ Jurbarko ligoninės slaugos ir palaikomojo gydymo skyriuje įsteigtos globos lovos (Jurbarko mieste).

VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centras. Socialinių paslaugų centras – vienintelė tokio pobūdžio įstaiga rajone, teikianti bendrąsias ir specialiąsias nestacionarias ir stacionarias paslaugas. Įstaiga yra Jurbarko mieste, paslaugas teikia visoje rajono teritorijoje:

- organizuoja būsto neįgaliesiems pritaikymo darbus,
- teikia specialiojo transporto paslaugas neįgaliesiems ir jų organizacijoms,
- organizuoja neįgaliųjų aprūpinimą kompensacine technika,
- teikia bendrosios higienos paslaugas (dušo, skalbyklos),
- bendradarbiauja su užsienio ir Lietuvos labdaros ir paramos fondais, patys renka paramą drabužiais, avalyne, buities priemonėmis ir ją paskirsto,
- rūpinasi benamių, asmenų grįžusių, iš laisvės atėmimo vietų, apgyvendinimu nakvynės kambaryje,
- teikia pagalbos į namus paslaugas,
- teikia klasikinio masažo paslaugas,
- veikia kirpykla,
- teikia ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugas Eržvilko socialinės globos filiale.

VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centro klientai yra:

- seni vieniši asmenys, kuriems reikalinga pagalba,
- suaugusieji ir vaikai su negalia;
- socialinės rizikos šeimos;
- rizikos grupės (grįžę iš įkalinimo įstaigų, piktnaudžiaujantys alkoholiu, benamiai ir kt.) asmenys.

Socialinių paslaugų centre dirba 30 darbuotojai, Eržvilko socialinės globos filiale 13 darbuotojų, etatų skaičius 2009 metų pabaigoje 33,05. 11,25 etato Eržvilko socialinės globos filiale.

VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centro Eržvilko socialinės globos filialas yra Jurbarko socialinių paslaugų centro padalinys, teikiantis ilgalaikes ir trumpalaikes socialinės globos paslaugas įvairioms socialinėms asmenų grupėms. Filialo klientai:

1. Trumpalaikiai socialinei globai:
  - vaikai, laikinai likę be tėvų globos;
  - socialinės rizikos vaikai;
  - suaugę asmenys su negalia;
  - vaikai su negalia;
  - socialinės rizikos asmenys.
  - senyvo mažiau asmenys.
2. Ilgalaikiai socialinei globai:
  - suaugę asmenys su negalia;
  - senyvo amžiaus asmenys.

2009 m. Eržvilko socialinės globos filiale suteiktos paslaugos 16 asmenų bei 4 krizę patyrusioms šeimoms (18 vaikų). Šiuo metu Eržvilko socialinės globos filiale trumpalaikės socialinės globos laukia 1 asmuo, o ilgalaikės socialinės globos laukia 2 asmenys.

VšĮ Jurbarko rajono sutrikusio intelekto jaunuolių darbo centras teikia dienos socialinės globos paslaugas sutrikusio intelekto jaunuoliams. Centrą lanko 17 jaunuolių.

Pagrindinė centro veikla yra neįgalių jaunuolių savarankiškumo, higienos, darbinių įgūdžių formavimas, jų socializacija. Centre stengiamasi visapusiškai įvertinti jaunuolių fizinę, psichinę, socialinę raidą, jos ypatumus, trūkumus ir galimybes bei kitus įgūdžius formuojant savęs ir aplinkos suvokimą. Neformalaus ugdymo srityje dirbama pagal individualias programas, atsižvelgiant į jaunuolių gebėjimus ir sveikatą. Įstaigos tikslas – integruoti į visuomenę proto negalios žmones, išlavinus jų kasdienio apsitarnavimo ir bendravimo įgūdžius.

VšĮ Jurbarko rajono sutrikusio intelekto jaunuolių darbo centro gyvenimo namai skirti gyventi sutrikusio intelekto jaunuoliams, kurie neturi tėvų arba patys nori gyventi savarankiškai. Padedant specialistams, savarankiškai gyvenimo namuose gyvena 12 jaunuolių. Lavinami asmenų su proto negalia kasdienio apsitarnavimo ir bendravimo įgūdžiai, sudaromos palankios žmogaus orumą išsaugančios gyvenimo sąlygos, organizuojama darbinė veikla, dienos užsiėmimai bei laisvalaikis.

Seredžiaus senelių globos namai. Per 2009 m. globos namuose apgyvendinta 9 gyventojai: 2 vyrai ir 7 moterys. Globos namai finansuojami rajono biudžeto lėšomis. Įstaigoje teikiamos ilgalaikės socialinės globos paslaugos asmenims, kuriems bendrųjų ir socialinės priežiūros paslaugų nepakanka, jiems reikalinga nuolatinė priežiūra ir slauga. 2009 m. Seredžiaus senelių globos namuose apgyvendinti 2 asmenys. Pagrindinis globos namų uždavinys teikti gyventojams būsto, maitinimo, buitines, asmens higienos, socialinio darbo, bendradarbiavimo ir konsultavimo paslaugas. Šiuo metu eilėje laukia 2 asmenys.

VšĮ Jurbarko ligoninės Slaugos ir palaikomojo gydymo skyriaus globos lovos – tai paslauga asmenims, dažniausiai vienišiams, kurie pasibaigus ligonių kasų finansuojamam keturių mėnesių slaugos laikotarpiui gali toliau gauti slaugos paslaugas iki 8 mėnesių. Per 2009 metus globos lovų paslaugomis pasinaudojo 4 asmenys.

Taip pat socialines paslaugas teikia rajono neįgalių, sutrikusios psichikos žmonių globos bendrija bei Aklujų draugija, kitos neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijų. Šios rajono neįgaliųjų organizacijos teikia savipagalbos informavimo, konsultavimo, laisvalaikio užimtumo, kultūrines paslaugas.

Kadangi seni ir pagyvenę asmenys sudaro didelę dalį rajono gyventojų, auga pagalbos ji namus, dienos socialinės globos, trumpalaikės socialinės globos, ilgalaikės socialinės globos, transporto, aprūpinimo kompensacine technika bei higienos paslaugų poreikis. Intensyvėja socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų teikimas socialinės rizikos šeimoms. Šiuo metu nėra patenkintas dienos priežiūros paslaugų vaikams poreikis, ypač kaimiškose vietovėse.

Jurbarko rajone pagrindinės socialinių paslaugų įstaigos susitelkusios Jurbarko mieste. Socialinių paslaugų netolygus išsidėstymas lemia paslaugų prieinamumo problemą rajono vietovėse, kurios yra labiausiai nutolusios nuo Jurbarko miesto.

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes ⁴	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		1000 gyventojų tenka vietų	Iš jų finansuoja savivaldybė
		įvertintas	nepatenkintas		
1.	Ilgalaikė socialinė globa	22	4	0,64	18

⁴ Lentelė užpildoma pagal Socialinių paslaugų kataloge (Žin., 2006, Nr. 43-1570) žmonių socialinėms grupėms numatytas socialinių paslaugų rūšis.

2.	Trumpalaikė socialinė globa	18	1	0,52	17
3.	Dienos socialinė globa	3	0	0,08	3
4.	Dienos socialinė globa asmens namuose	17	0	0,49	0
5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	0	0	0	0
6.	Pagalba į namus	146	146	4,26	146
7.	Socialinių igūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje	0	0	0	0
8.	Socialinių igūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje (asmens (šeimos) namuose	139	0	4,06	139
9.	Laikinas apnakvindinimas	2	0	0,05	2
10.	Kitos socialinės priežiūros paslaugos	60	0	0	0
11.	Bendrosios socialinės paslaugos	1900	80	55,51	0

Savivaldybės Socialinės paramos skyrius vykdo Lietuvos Respublikos įstatymų bei teisės aktų jam pavestas socialinės srities valdymo, koordinavimo funkcijas bei įgyvendina socialinę politiką rajone. Pagrindinės skyriaus funkcijos – piniginės socialinės paramos teikimas rajono gyventojams ir socialinių paslaugų teikimo administravimas. Jurbarko rajone socialines paslaugas administruoja Socialinės paramos skyriaus specialistai bei 12 seniūnijų dirbantys 16 socialinės rūpybos specialistų. Skyriaus darbo praktika yra pakankamai nusistovėjusi, personalas su ja gerai susipažinęs. Iki šiol skyrius neturėjo savarankiško strateginio plano ir vykdė Savivaldybės metinių strateginių veiklos planų nustatytus skyriaus kompetencijos planus ir uždavinius. Skyrius, būdamas pagrindiniu socialinių paslaugų teikimo organizatoriumi, vykdo šias įstatymo numatytas funkcijas:

- rengia socialinių paslaugų teikimo programas;
- organizuoja socialinių paslaugų teikimą;
- renka ir analizuoja informaciją apie asmenis, kuriems reikia socialinių paslaugų;
- testuoja asmenų, kurie kreipiasi dėl socialinių paslaugų, pajamas bei turtą;
- pagal kompetenciją kontroliuoja socialinių paslaugų teikėjų veiklą;
- teikia informaciją apie socialines paslaugas.

6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

Savivaldybėje socialinių paslaugų išvystymą atspindi socialinių paslaugų išvystymo normatyvai:

Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Patvirtintas socialinių paslaugų išvystymo 2009 metų normatyvas – 10000 gyventojų tenka		Savivaldybės socialinių paslaugų išvystymo 2009 metų normatyvas – 10000 gyventojų tenka	
	vieta ⁵	gavėjų ⁶	vieta	gavėjų

⁵ Stacionariose socialinės globos paslaugų įstaigose ir savarankiško gyvenimo namuose – planinis vietų skaičius, nestacionariose socialinės globos įstaigose – maksimalus lankytojų skaičius per dieną.

⁶ Dienos socialinės globos namuose, pagalbos į namus gavėjų skaičius ir socialinių paslaugų gavėjų skaičius įstaigose, kurias teikia socialinė

1	2	3	4	5
1. Dienos socialinė globa institucijoje:				
1.1. suaugusiems asmenims su negalia	5,0	x	5,0	x
1.2. vaikams su negalia	0,4	x	-	x
1.3. senyvo amžiaus asmenims	4,0	x	-	x
2. Dienos socialinė globa asmens namuose:				
2.1. suaugusiems asmenims su negalia	x	3,0	x	3,5
2.2. vaikams su negalia	x	0,3	x	-
2.3. senyvo amžiaus asmenims	x	4,0	x	5,0
3. Trumpalaikė socialinė globa institucijoje				
3.1. suaugusiems asmenims su negalia	0,5	x	0,6	x
3.2. vaikams su negalia	1,1	x	-	x
3.3. likusiems be tėvų globos vaikams, kuriems nustatyta laikinoji globa, ir socialinės rizikos vaikams	5,0	x	-	x
3.4. senyvo amžiaus asmenims	0,3	x	4,7	x
3.5. socialinės rizikos suaugusiems asmenims	4,6	x	1,2	x
3.5.1. <i>nakvynės namuose</i>	2,9	x	-	x
3.5.2. <i>krizių centruose</i>	1,0	x	-	x
3.5.3. <i>psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigose</i>	0,7	x	-	x
4. Ilgalaikė socialinė globa institucijoje				
4.1. suaugusiems asmenims su negalia	7,0	x	1,2	x
4.2. vaikams su negalia	1,0	x	-	x
4.3. likusiems be tėvų globos vaikams, kuriems nustatyta nuolatinė globa	8,5	x	-	x
4.4. senyvo amžiaus asmenims	10,0	x	3,2	x
5. Socialinė priežiūra asmens (šeimos) namuose				
5.1. pagalba į namus				
5.1.1. <i>suaugusiems asmenims su negalia</i>	x	2,0	x	5,3
5.1.2. <i>vaikams su negalia</i>	x	0,5	x	-
5.1.3. <i>senyvo amžiaus asmenims</i>	x	22,0	x	42,7
5.2. socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas				
5.2.1. <i>socialinės rizikos šeimoms ir vaikams</i>	x	50,0	x	40,6
5.2.2. <i>socialinės rizikos suaugusiems asmenims</i>	x	4,8	x	-
6. Socialinė priežiūra savarankiško gyvenimo namuose, laikino apnakvindinimo įstaigose				
6.1. suaugusiems asmenims su negalia	x	2	x	-
6.2. senyvo amžiaus asmenims	x	2	x	-
6.3. socialinės rizikos suaugusiems asmenims ir jų šeimoms	x	1	x	-
6.4. socialinės rizikos šeimoms	x	1	x	-
7. Socialinė priežiūra socialinės priežiūros centruose				
7.1. socialinės rizikos vaikams	x	27,3	x	-
7.2. suaugusiems asmenims su negalia	x	19,0	x	-
7.3. socialinės rizikos suaugusiems asmenims	x	25,8	x	-
7.4. vaikams su negalia	-	-	x	-
5. Bendrosios socialinės paslaugos				
5.1. sociokultūrinės paslaugos	x	240,0	x	-
5.2. transporto organizavimas	x	13,0	x	555,1
5.3. kitos bendrosios socialinės paslaugos (pagal savivaldybių poreikį)	x	pagal gyventojų poreikį	x	pagal gyventojų poreikį

priežiūrą ir bendrąsias socialines paslaugas.

Jurbarko rajono savivaldybėje socialinės paslaugos yra teikiamos įvairioms klientų grupėms, tai:

- senyvo amžiaus asmenys,
- suaugę asmenys su negalia bei jų šeimos,
- socialinės rizikos šeimos,
- socialinės rizikos suaugę asmenys,
- vaikai su negalia ir jų šeimos,
- likę be tėvų globos vaikai ir kt.

Daugiausia buvo suteikta bendrųjų socialinių paslaugų.

2009 metais suteikta bendrųjų paslaugų		
	Mieste	Kaime
Informavimas, konsultavimas	980	840
Tarpininkavimas ir atstovavimas	400	200
Maitinimo organizavimas	75	6
Transporto organizavimas	191	14
Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas (dušo, skalbimo paslaugos)	395	54
Aprūpinimas būtiniausiais daiktais (drabužiais, avalyne ir kt.)	290	193

Socialinių paslaugų poreikis Jurbarko rajono savivaldybėje, kaip ir visoje šalyje didėja. Savivaldybėje veikiantis socialinių paslaugų įstaigų tinklas, formuojantis ir koordinuojantis socialinių paslaugų pasiūlą rajono gyventojams, yra geras, tačiau nėra pakankamai išplėtotas, kad užtikrintų pakankamą socialinių paslaugų apimtį, įvairovę ir prieinamumą. Tarkim vienos socialinės visuomenės grupės (pvz. pagalbos į namus, dienos socialinės globos asmens namuose gavėjai) turi galimybę gauti jiems būtinas socialines paslaugas, kitos visuomenės grupės (ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos gavėjai) socialines paslaugas gauna nepakankamai.

Savivaldybės administracijos padalinių (Socialinės paramos skyrius, Vaiko teisių apsaugos skyrius, seniūnijos ir kt.) socialinių įstaigų ir nevyriausybinų organizacijų pastangomis gyventojai gauna reikiamą informaciją, juos konsultuoja specialistai. Pakankamai teikiama transporto, asmens higienos ir kitų bendrųjų paslaugų. Taip pat pagal gyventojų poreikį yra teikiamos socialinės priežiūros paslaugos (pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas). Analizuojant bendrųjų paslaugų teikimo pasiskirstymą, pastebima, jog asmens higienos ir priežiūros paslaugos organizuojamos ne visose seniūnijose, maitinimo paslaugos mieste teikiamos 75 maitinimo paslaugas gaunančių asmenų, o tik 6 – gyvenantiems kaime. Pagalbos į namus paslaugos teikiamos visiems jas pageidaujantiems gauti asmenims, tačiau jų teikimą kartais apsunkina atstumai nuo seniūnijos centro iki žmogaus gyvenamosios vietos. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos teikiamos visoms socialinės rizikos grupės šeimos tačiau paslaugų teikimo efektyvumą lemia darbo priemonių (pvz., transporto, telefonų ir kt.) trūkumas. Dienos socialinės globos institucijoje paslaugų poreikis sutrikusio intelekto jaunuoliams yra patenkinamas. Taip pat ir dienos socialinės globos asmens namuose paslaugų poreikis senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia yra patenkinamas.

Socialinių paslaugų išvystymo normatyvas dienos socialinei globai suaugusiems asmenims su negalia 10000 gyventojų yra 4 gavėjai, o senyvo amžiaus asmenims – 5 gavėjai. Trumpalaikės socialinės globos paslaugų poreikis yra nevisiškai patenkinamas, kadangi šios paslaugas teikia viena rajono įstaiga, asmenims tenka laukti eilėje. Ilgalaikės socialinės globos paslaugos teikiamos Seredžiaus senelių globos namuose ir VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centro Eržvilko socialinės globos filiale, tačiau šios įstaigos nepajėgia visiškai patenkinti ilgalaikės socialinės globos paslaugų poreikio, šiuo metu 4 asmenys laukia eilėje. Pagrindiniai socialinės

globos gavėjai yra senyvo amžiaus asmenys ir suaugę asmenys su negalia. Šiuo metu 1 asmuo laukia eilėje į Adakavo pensionatą (Tauragės apskrities, nes Jurbarko rajone tokio pobūdžio paslaugas teikiančių įstaigų nėra). Lyginant su socialinių paslaugų išvystymo normatyvais, ilgalaikė socialinė globa institucijoje senyvo amžiaus asmenims 10000 gyventojų yra 10 vietų, suaugusiems asmenims su negalia – 7 vietos, tuo tarpu Jurbarko rajone 10000 gyventojų tenka tik 3 vietos ilgalaikės socialinės globos paslaugoms institucijoje senyvo amžiaus asmenims ir 1 vieta suaugusiems asmenims su negalia.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje 2009 m. sausio 1 d. duomenimis

Eil. Nr.	Istaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius
		Iš viso	Iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto	
1.	Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose:	11	1	50
1.1.	biudžetinėse	1	0	4
1.2.	viešosiose	10	1	46
2.	Savivaldybės administracijoje	29	15	0
	Iš viso	40	16	50

8. Ankstesnių metų socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

Igyvendinant ankstesnių metų socialinių paslaugų planą, rajone buvo praplėstas socialinių paslaugų teikimo spektras. Buvo plečiama ir socialinių paslaugų centro veikla, didinamas pagalba į namus ir dienos socialinę globą asmens namuose teikiančių asmenų skaičius. Didžioji dalis asmenų, kuriems teikiamos bendrosios ir socialinės priežiūros paslaugos, yra pagyvenę žmonės, neįgalieji, socialinės rizikos šeimos.

2009 m. gruodžio 31 d. buvo patvirtintas socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų teikimo socialinės rizikos šeimoms tvarkos aprašas. Šis aprašas reglamentuoja socialinės rizikos šeimai, deklaravusiai gyvenamąją vietą arba gyvenančiai Jurbarko rajono savivaldybės teritorijoje, įrašyti į Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus apskaitą, socialinių paslaugų poreikio nustatymą bei socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos skyrimo ir nutraukimo procedūrą, socialinių paslaugų sudėtį, paslaugų gavėjus, šių paslaugų teikimo sąlygas.

III. UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys.

Prioritetinės asmenų grupės, kurioms reikalinga teikti ar plėsti socialines paslaugas:

- Pagalbos į namus paslaugos senyvo amžiaus ir neįgaliesiems rajono gyventojams.
- Gerinti socialinės priežiūros paslaugų teikimo kokybę socialinės rizikos grupės šeimoms, siekiant kuo ilgiau išlaikyti šių asmenų (šeimų) savarankiškumą kasdieninėje veikloje ir kad šių šeimų vaikai gyventų saugų ir pilnavertį gyvenimą.
- Socialinių paslaugų teikimo asmenims su proto negalia plėtra rajono gyventojams.
- Dienos socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems neįgaliesiems asmenims.
- Laikino apgyvendinimo paslaugų teikimas socialinės rizikos asmenims.

Prioritetinių socialinių grupių iškelimas skatina:

- socialinių paslaugų tinklo stiprinimą;
- kompleksiską asmenų, atsidūrusių socialinėje atskirtyje, socialinę adaptaciją, reabilitaciją ir integraciją į visuomenę;
- neįgalųjų socialinės integracijos plėtrą;
- socialinių paslaugų infrastruktūros plėtrą, gerinant socialinių paslaugų teikimą seniems ir pagyvenusiems žmonėms.

Aktuali problema – atokiuose rajono vietose gyvenančios socialinės rizikos šeimos, todėl planuojama didinti pagalbą vaikams ir šeimoms, turinčioms socialinių problemų, teikiant socialinę pagalbą. Būtina organizuoti socialinės rizikos šeimoms tėvystės įgūdžių ugdymo grupes, taip pat būtų tikslinga Socialinės paramos skyriuje įvesti naują etatą socialinių paslaugų teikimui koordinuoti ir darbui su NVO.

Reikalinga svarstyti galimybę ir įvertinti poreikį įsteigti dienos centrą vyresnio amžiaus asmenims, kuris padėtų kuo ilgiau seniems žmonėms gyventi savo aplinkoje, nepatenkant į stacionarias globos įstaigas.

Jurbarko rajono savivaldybėje laikino apnakvindinimo paslauga teikiama apgyvendinant nakvynės kambaryje, kuriame vienu metu gali gyventi 2 asmenys (vyrai). Dabar gyvena 1 vyras. Šiuo metu moterims nėra galimybių suteikti laikino apnakvindinimo paslaugų, o šių paslaugų poreikis vyrams nėra visiškai patenkintas.

10. Priemonių planas

1 tikslas. Suteikti pagalbą Jurbarko savivaldybės teritorijoje gyvenantiems asmenims (šeimoms), dėl amžiaus, neįgalumo, socialinių problemų iš dalies ar visiškai neturintiems, neįgijusiems arba praradusiems gebėjimus ar galimybes savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu, sudaryti jiems sąlygas ugdyti ar stiprinti gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, padėti įveikti socialinę atskirtį, pagal poreikį plečiant socialinių paslaugų tinklą Jurbarko savivaldybėje.				
Uždaviniai	Priemonės	Lešos, Lt, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1	2	3	4	5
1. Sudaryti sąlygas asmeniui kuo ilgiau likti jam įprastoje aplinkoje – namuose bei užtikrinti kokybiškų socialinių paslaugų teikimą įvairioms Jurbarko rajono savivaldybės grupėms	Teikti bendrąsias ir socialinės priežiūros paslaugas seniems ir pagyvenusiems asmenims bei neįgaliesiems	545 000 Lt, savivaldybės biudžetas 430 000 Lt., pagalba į namus	VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centras	Asmenys jausis saugesni būdami jiems įprastoje aplinkoje, sumažės ilgalaikės socialinės globos paslaugų poreikis
	Teikti dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose asmenims su sunkia negalia	15 000 Lt, savivaldybės biudžetas; tikslinė dotacija asmenų su sunkia negalia globai	VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centras	Asmenys turės galimybę kuo ilgiau gyventi savo namuose, sumažės ilgalaikės socialinės globos paslaugų poreikis
	Teikti laikino	Struktūrinių	Jurbarko	Įsteigti nakvynės

	apnakvindinimo paslaugas	fondų ir savivaldybės biudžeto lėšos	rajono savivaldybės administracija	namai vyrams ir moterims Jurbarko rajone
	Pritaikyti kuo daugiau būstų neįgaliesiems	4000 Lt savivaldybės biudžetas, 45 000 Lt valstybės biudžetas	VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centras	Neįgaliųjų aplinka taps saugesnė ir patogesnė, suteiks galimybę jiems integruotis į visuomenę
2. Ugdyti savarankiško gyvenimo įgūdžius, padedančius jaustis visaverčiais visuomenės nariais	Teikti socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas socialinės rizikos šeimoms	270 000 Lt valstybės biudžeto tikslinė dotacija	Jurbarko rajono savivaldybės administracija	Socialinės rizikos šeimos galės savarankiškai tvarkytis buityje, gyventi visavertį gyvenimą
	Teikti dienos socialinės globos paslaugas vaikams	20 000 Lt savivaldybės biudžetas, LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos lėšos	Lietuvos samariečių Jurbarko krašto bendrija	Vaikai galės ilgiau gyventi šeimoje, mažesniai skaičiai vaikų bus nustatoma nuolatinė globa
3. Plėsti neįgaliųjų užimtumo galimybes, mažinti jų socialinę izoliaciją	Teikti dienos socialinės globos paslaugas sutrikusio intelekto jaunuoliams	230 000 Lt savivaldybės biudžetas, 26 849 Lt paslaugas gaunančių asmenų mokėjimai už paslaugas	VšĮ Jurbarko sutrikusio intelekto jaunuolių darbo centras	Daugiau sutrikusio intelekto jaunuolių galės pasinaudoti užimtumo, socialinėmis, kultūrinėmis paslaugomis, pagerės jų gyvenimo kokybė
2 tikslas. Teikti asmenims kokybiškas paslaugas stacionariose įstaigose, kai bendrųjų socialinių ir socialinės priežiūros paslaugų nepakanka				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, Lt, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1. Suteikti pagal poreikį trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos paslaugas asmenims	Teikti trumpalaikės socialinės globos paslaugas seniems ir pagyvenusiems asmenims, neįgaliesiems, krizinėse	220 000 Lt savivaldybės biudžetas, tikslinė dotacija asmenų su sunkia	VšĮ Jurbarko socialinių paslaugų centro Eržvilko socialinės globos filialas	Asmenys, kuriais laikinai nėra kam pasirūpinti, gaus kokybiškas socialines paslaugas ir specialistų priežiūrą

	situacijose atsidūrusiems asmenims	negalia globai		
2. Teikti ilgalaikės socialinės globos paslaugas asmenims, kuriems reikalinga nuolatinė specialistų priežiūra	Plėsti ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimą seniems ir pagyvenusiems asmenims bei asmenims su fizine negalia	250 000 Lt savivaldybės biudžetas, 14000 Lt paslaugas gaunančių asmenų mokėjimai už paslaugas	Seredžiaus senelių globos namai, VšĮ Jurbarko ligoninės Slaugos ir palaikomojo gydymo skyrius (globos lovos)	Iš dalies arba visiškai nesavarankiškiems asmenims užtikrinamos reikiamos gyvenimo sąlygos ir būtina socialinė priežiūra ir globa
	Teikti ilgalaikės socialinės globos paslaugas sutrikusio intelekto jaunuoliams	110 000 Lt savivaldybės biudžetas, 74 739 Lt paslaugas gaunančių asmenų mokėjimai už paslaugas	VšĮ Jurbarko sutrikusio intelekto jaunuolių darbo centras	Sutrikusio intelekto jaunuoliai specialistų prižiūrimi ugdysis savarankiško gyvenimo įgūdžius
	Teikti ilgalaikės socialinės globos paslaugas asmenims, turintiems proto ir psichinių sutrikimų	72 000 Lt savivaldybės biudžetas, paslaugas gaunančių asmenų mokėjimai už paslaugas, tikslinė dotacija asmenų su sunkia negalia globai	Adakavo pensionatas	Iš dalies arba visiškai nesavarankiškiems asmenims su psichine negalia bus suteiktos reikiamos stacionarios paslaugos
	Teikti ilgalaikės socialinės globos paslaugas tėvų globos netekusiems vaikams	500 000 Lt savivaldybės biudžetas, 150 000 Lt valstybės biudžetas	Viešvilės vaikų globos namai	Tėvų globos ir priežiūros netekę vaikai gaus jiems būtinas paslaugas

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2010 m.

Eil.	Socialinių paslaugų rūšys pagal	Socialinės globos įstaiga	Mastas

Nr.	žmonių socialines grupes		(vietų sk.)
1	2	3	4
1.	Ilgalaikė socialinė globa:	-	-
1.1.	Ilgalaikė socialinė globa asmenims su proto negalia	Adakavo pensionatas	3
1.2.	Ilgalaikė socialinė globa be tėvų globos likusiems vaikams	Viešvilės vaikų globos namai	20
2.	Trumpalaikė socialinė globa	-	-
3.	Kitos socialinės paslaugos: Laikinas apnakvindinimas	-	-

Regioninių socialinių paslaugų poreikis į psichoneurologinius pensionatus jau nėra didelis, nes tik vienas asmuo laukia eilėje į Adakavo pensionatą.

IV. FINANSAVIMO PLANAS

12. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas	Pagal planines išlaidas	
		2009 metai	2010 metai	2011 metai
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, tūkst. Lt	1863,4	1585,7	2675,0
1.1.	palyginti su bendru savivaldybės biudžetu, proc.	2,4	2,4	3,9
2.	Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, tūkst. Lt	578	626,4	-
	iš jų:			
2.1.	socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	307,2	267,5	300
2.2.	asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti	270,8	358,9	420
2.3.	vaikų globos (rūpybos) išmokoms	629,3	664,7	690,1
3.	ES struktūrinių fondų lėšos, tūkst. Lt	-	-	-
4.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas, tūkst. Lt	271,0	283,0	285,0
5.	Kitos lėšos, tūkst. Lt	-	-	-
	Iš viso, tūkst. Lt	3922,1	3788,6	4374,0

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas.

Pagrindinis socialinių paslaugų finansavimo šaltinis Jurbarko rajone – valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos.

Jurbarko rajono savivaldybės 2010 m. biudžetas planuojamas mažesnis nei 2009 metais.

Nevyriausybinių neįgaliųjų organizacijos savo veiklą vykdo naudodamos ir kitus šaltinius – organizacijų narių mokestį, rėmėjų lėšas, projektų lėšas.

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai.

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos (tūkst. Lt, arba proc.)	
		2009 metai	2010 metai
1.	Socialinių paslaugų pirkimas	16,0	34,0
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	1863,4	1585,7
	iš jo:		
2.1.	savivaldybės pavaldumo įstaigoms	1575,5	1085,7
2.2.	apskričių viršininkų įstaigoms (regioninių socialinių paslaugų įstaigoms) pagal lėšų kompensavimo sutartis	289,9	500
2.3.	nevyriausybinių organizacijų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis	-	-
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybiniams organizacijoms	30	20
4.	Finansavimas vykdančioms socialinių paslaugų programas	-	-
	Iš viso	3774,8	3225,4

14. Lėšos, reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Siekiant efektyvinti socialinių paslaugų organizavimą, būtina didinti socialinį darbą dirbančiųjų darbo užmokestį ir investuoti į jų kvalifikacijos kėlimą.

2009 m. Jurbarko rajone įvairios paskirties institucijose, kurios yra susijusios su socialinės paramos organizavimu ir teikimu, dirba 40 socialinių darbuotojų ir 50 jų padėjėjų.

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytais priemonių finansavimu.

2010 metams skirtos biudžeto lėšos ir toliau leis po truputį vystyti prioritetinių socialinių paslaugų teikimą, užtikrinti jų kokybę ir kiekybę.

Jurbarko rajono savivaldybėje gyvena įvairių socialinių grupių asmenys, kuriems reikalinga pastovi ar vienkartinė parama ir socialinės paslaugos. Daugeliui jų užtikrinamos kokybiškos socialinės paslaugos, tačiau kaip ir kitos savivaldybės, Jurbarko rajono savivaldybė neturi tiek finansinių išteklių, kad visiems esamiems ir potencialiems socialinių paslaugų gavėjams galėtų užtikrinti aukštos kokybės socialinių paslaugų teikimą. Todėl išskiriamos prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys, kurios numatytos šio plano 9 dalyje.

15.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

Jurbarko rajono savivaldybėje teikiamos šios socialinės paslaugos:

1. Bendrosios socialinės paslaugos įvairioms gavėjų grupėms:

- informavimas;
- konsultavimas;
- tarpininkavimas ir atstovavimas;
- maitinimo organizavimas;
- aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne;
- transporto organizavimas;

- sociokultūrinės paslaugos;
- asmens higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas.

Poreikis bendrosioms socialinėms paslaugoms Jurbarko rajono gyventojams šiuo metu yra patenkinamas.

2. Specialiosios socialinės paslaugos:

- pagalba į namus;
- socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas;
- laikinas apnakvindinimas;
- intensyvi krizių įveikimo pagalba.

Laikino apnakvindinimo paslaugų poreikis nėra visiškai patenkinamas, o poreikis kitoms socialinėms priežiūros paslaugoms yra patenkinamas. Planuojama steigti nakvynės namus.

3. Socialinė globa:

- dienos socialinė globa institucijoje;
- dienos socialinė globa asmens namuose;
- trumpalaikė socialinė globa;
- ilgalaikė socialinė globa.

Kadangi nevisiškai patenkinamas trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos poreikis seniems ir neįgaliesiems asmenims, yra nestacionarių socialinės globos paslaugų rūšis – dienos socialinės globos paslaugas namuose, kurios tikslas – suteikti asmenims galimybę gauti reikiamą socialinę pagalbą savo bendruomenėje, liekant gyventi įprastoje savo aplinkoje. Paslaugos namuose ir dienos socialinė globa asmens namuose ne tik pagerina žmonių gyvenimo kokybę, bet yra ir ekonomiškai naudingesnės, nes yra pigesnės negu asmens globa stacionarioje globos įstaigoje (globos namuose, pensionate). Svarbiausia tai, kad asmuo, specialistų prižiūrimas savo namuose išlaiko ryšį su savo artimaisiais ir bendruomene.

Jurbarko rajono savivaldybėje gyvena daug asmenų, kuriems reikalinga socialinė parama ir socialinės paslaugos, tačiau savivaldybė neturi tiek finansinių galimybių, kad visiems esamiems ir būsimiems socialinių paslaugų gavėjams galėtų užtikrinti pakankamą aukštos kokybės socialinių paslaugų teikimą.

Siekiant pagerinti socialinių paslaugų teikimą Jurbarko rajone, reikia atsižvelgti į tai, ko labiausiai reikia paslaugų gavėjams, nes visų paslaugų plėsti nepavyks dėl riboto savivaldybės biudžeto. Todėl išskiriamos prioritetingos veiklos kryptys:

1. Socialinių paslaugų asmens namuose plėtra, suteikiant galimybę pasirinkti iš kelių paslaugų namuose rūšių (dienos socialinės globos asmens namuose, pagalba į namus).

2. Ilgalaikės socialinės globos organizavimas institucijoje itin sunkiems ligoniams.

3. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų teikimo socialinės rizikos šeimoms kokybės gerinimas ir darbo sąlygų gerinimas.

4. Socialinių darbuotojų kvalifikacijos kėlimas, gilinant žinias Socialinių darbuotojų rengimo centro organizuojamuose mokymuose.

V. PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Socialinės paramos skyriaus **misija** (2010) – organizuoti socialines paslaugas gyventojams ir plėtoti žmogiškuosius išteklius, kuriems būtina pagalba, užtikrinant orumo nežeminančias gyvenimo sąlygas ir tenkinant jų būtinuosius poreikius.

Socialinės paramos skyriaus **vizija** (2010) – tapti modernia bendradarbiaujančia įstaiga:

□ organizuojančią kokybiškų socialinių paslaugų teikimą Jurbarko rajono gyventojams ir efektyviai vykdančią jai deleguotas socialinės paramos funkcijas;

- planuojančią aukšto lygio socialinių paslaugų plėtotę, orientuotą į socialinę socialinių paslaugų gavėjų integraciją;
- atitinkančią rajono ir šalies darnaus vystymosi principus;
- gebančią mažinti socialinę atskirtį, didinti pilietinės visuomenės aktyvumą, inicijuojant vietines grupes ir kaimo bendruomenes, aktyvinant kaimo plėtros strategijų rengimo ir įgyvendinimo procesus.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos

Jurbarko rajone numatoma, atsižvelgiant į gyventojų poreikius, plėsti bendrąsias paslaugas, vaikams bei seniems ir neįgaliems asmenims ir pagalbos namuose paslaugas, priartinant jas prie atskirų rajono bendruomenių, kompleksiskai ir racionaliai plėsti paslaugas rizikos grupių asmenims, rizikos grupių šeimoms ir vaikams, ypatingą dėmesį atkreipti į asmenų su sunkia negalia bei be tėvų globos likusių vaikų poreikiams.

Šiems tikslams įgyvendinti numatoma plėsti:

- bendrąsias socialines paslaugas teritoriniu požiūriu, kad būtų prieinamos kiekvienam asmeniui,
- dienos priežiūros paslaugas vaikams,
- laikino apnakvindinimo paslaugas,
- socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų įvairovę pritaikant naujus metodus.
- nestacionarias ir stacionarias dienos socialinės globos paslaugas,
- trumpalaikės socialinės globos paslaugas,
- ilgalaikės socialinės globos paslaugas,
- tarpžinybinį institucijų bendradarbiavimą, siekiant į socialinių paslaugų teikimą įtraukti nevyriausybines organizacijas.

Greta specialiųjų socialinių paslaugų, vis didesnę dėmesį skirsime bendrosioms socialinėms paslaugoms: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, sociokultūrinėms. Jos yra žymiai pigesnės, tačiau laiku ir tinkamai organizuojant bendrąsias socialines paslaugas mažiau reikia specialiųjų paslaugų.

18. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis

Pagal socialinių paslaugų finansavimo planą matome, kad 2010 m. savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms bus mažesnės nei 2009 m. Daugiau lėšų 2010 m. bus skiriama asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti, vaikų globos (rūpybos) išmokoms. Taip pat didesnis socialinių paslaugų finansavimas bus iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų.

19. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams

Tiksliai numatyti išteklius, kurie leistų siekti geresnio socialinių paslaugų poreikio tenkinimo, ateinantiems trejiems metams yra sudėtinga. Numatoma, kad ištekliai reikalingi:

1. Socialinių darbuotojų papildomiems etatams;
2. Darbuotojų kvalifikacijos kėlimui (gerinti specialistų profesinį, bei individualų pasirengimą, motyvaciją organizuoti bei teikti socialines paslaugas rajono gyventojams);
3. Plėsti rajone teikiamų socialinių paslaugų apimtį ir jų rūšis.

20. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių socialines grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Ilgalaikė socialinė globa asmenims su negalia Adakavo pensionate	3

VI. PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai

Socialinių paslaugų planą įgyvendinimo priežiūrą vykdys Jurbarko savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius. Siekiant efektyvaus socialinių paslaugų plano įgyvendinimo bus telkiamos socialinių paslaugų įstaigų ir jų padalinių, taip pat nevyriausybinų organizacijų pastangos.

22. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai

Jurbarko rajono savivaldybės socialinių paslaugų planas bus vertinamas baigiantis kalendoriniams metams kartu su rajono socialinių paslaugų įstaigų vadovais, nevyriausybinų organizacijų atstovais bei socialinių paslaugų plano darbo grupės nariais, atsižvelgiant į vykdomą Jurbarko rajono savivaldybės biudžetą. Vertinimo metu bus aptariami pasiekti rezultatai, iškilusios kliūtys plano įgyvendinimui, laukiamų rezultatų pasiekimui, bus ieškoma būdų kliūtims šalinti. Įvertinus atliktus darbus, bus remiamasi jų rezultatais planuojant socialines paslaugas kitiems metams. Vykdoma plano priežiūra bus derinama su savivaldybės strateginiu planu.

23. Pasiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

Atliekant plano peržiūrą bus vertinamas plano ir jo priemonių tikslingumas, atsižvelgiant į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos socialinių paslaugų planui įgyvendinti, tikslams pasiekti.

Vertinant socialinių paslaugų planą bus žiūrima, ar pasiekti laukiami rezultatai, ar įgyvendinamos visos priemonės laukiamiems rezultatams pasiekti, ar skirtos numatytos lėšos. Analizuojami veiksniai, kurie gali turėti reikšmės numatytiems rezultatams pasiekti, ir numatomos priemonės jiems pašalinti ar minimalizuoti.

Ar efektyviai vykdomos numatytos priemonės, bus sprendžiama pagal socialinės apsaugos ir darbo ministro tvirtinamus socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijus.

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūra bus derinama su savivaldybėje nustatyta bendra strateginio plano stebėsenos tvarka.

AIŠKINAMASIS RAŠTAS

PRIE JURBARKO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS SPRENDIMO „JURBARKO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2010 M. SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS“ PROJEKTO

2010 m. balandžio 28 d.
Jurbarkas

- 1. Parengto projekto tikslai ir uždaviniai.** Parengto socialinių paslaugų plano projekto pagrindinis tikslas – nustatyti socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis 2010 m. pagal rajono gyventojų poreikius.
- 2. Kaip šiuo metu yra sureguliuoti projekte aptarti klausimai.** Socialinių paslaugų planas parengtas vadovaujantis. 2006 m. lapkričio 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu 1132 „Dėl socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“ bei Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2007 m. įsakymu A1-104 „Dėl socialinių paslaugų plano formos ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“
- 3. Kokių pozityvių rezultatų laukiama.** Atsižvelgiant į gyventojų poreikius socialinių paslaugų teikimą organizuoti taip, kad jų prieinamumas būtų užtikrintas visiems Jurbarko rajone gyvenantiems asmenims ir šeimoms: neįgaliesiems, senyvo amžiaus asmenims, socialinės rizikos asmenims, vieniems gyvenantiems asmenims, tiems, kam jų labiausiai reikia.
- 4. Galimos neigiamos priimto projekto pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.** Nėra
- 5. Kokie šios srities aktai tebegalioja (pateikiamas aktų sąrašas) ir kokius galiojančius aktus būtina pakeisti ar panaikinti, priėmus teikiamą projektą.** Galioja 2006m. lapkričio 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr.1132 „Dėl socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl socialinių paslaugų plano formos ir socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo.“ Keisti nieko nereikia.
- 6. Projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados, ekonominiai apskaičiavimai (sąmatos), konkretūs finansavimo šaltiniai.** Projekto rengimo metu panaudoti Finansų skyriaus, Socialinės paramos skyriaus, socialinių paslaugų įstaigų, darbo biržos ir kitų susijusių institucijų ekonominiai paskaičiavimai, bei konkretūs finansavimo šaltiniai.
- 7. Projekto iniciatorius, autorius ar autorių grupė.** Projekto iniciatorius – Socialinės paramos skyrius. Projektą rengė darbo grupė: Danutė Dobilienė, Inga Kornikaitė, Audronė Stoškienė, Angelė Zabalujeva, Živilė Stulgaitytė.
- 8. Kiti, autorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.** Socialinių paslaugų plano projektas suderintas su Tauragės apskrities viršininko administracija.

Skyriaus vedėja

Angelė Zabalujeva